

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicijska, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (inserati) se sprejemajo in velja tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2, l. 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 255.

V Ljubljani, v soboto 7. novembra 1891.

Letnik XIX.

Državni zbor.

Z Dunaja, 6. novembra.

Budgetna razprava.

Poslaniška zbornica razpravlja sedaj proračun ministerstva za uk in bogočastje. Včeraj oglašil se je izmed slovenskih poslancev dr. Gregorec ter priporočal uravnavo kongruen za stolne kapitljene, ki imajo v nekaterih krajih še manjše plače, kakor koncipisti deželnih vlad. Minister Gautsch je odgovarjal, da vlada pripravlja dotičen predlog in da bo skoraj mogoče ga izročiti državnemu zboru.

Domoljubje ali kali?

Danes so se obravnavale srednje šole. Poslanec Klun porabil je to priliko, da je priporočal rešitev za narod slovenski jako važnih vprašanj, namreč: 1.) vstanovitev slovenskih paralel na gimnazijah v Celju, Gorici in Trstu. 2.) zidanje novega poslopja za novi spodnji gimnazij v Ljubljani. 3.) ponovitev gimnazija v Kranji in Pazinu. Kdo bi bil mislil, da bode tem opravičenim in dobro vtemeljevim zahtevam nasprotoval poslanec s Kranjskega? In vendar se je to zgodilo. Ko so izgovorili vsi poslanci, oglašil se prevzvišeni baron Švegelj k dejanskemu popravku, kakor je rekel, in pobija zahtevo poslanca Kluna gledé kranjske gimnazije, češ, da živa duša na Gorenjskem ne želi gimnazije v Kranju, ampak da jim bode veliko bolj utreženo, če tam napravijo kako obrtno ali trgovsko šolo. Ponavljal je staro pesem, ki jo je pel že v kranjskem deželnem zboru, s katero hoče kazati svoje pravo domoljubje, ktero pa deželi kranjski privošči k večjemu poročstvu za — dolensko železnico.

Govora poslancev Gregorca in Kluna pošljem po stenografskem zapisniku, da ju za Gregorčičevim govorom objavite v celoti.

„Edinosti“

na njene robate, prav zlikovske napade na kranjske poslance odgovorjam samo to-le, kdo se se potezo-

val za slovenske šole in urade na Primorskem? Kdo je pojasnoval rovanje iredentistov v Trstu in Primorju? Kdo se je oglašal za zatiranje sobrate na Koroškem? Pisun dotičnega članka v zadnji „Edinosti“ naj ne sedi doma za pečjo, naj pride marveč na Dunaj, naj opazuje delavnost slovenskih poslancev, potem naj sodi, in gotovo se bode njegova sodba glasila vse drugače, kakor sedaj. Kranjskim slovenskim poslancem se ni treba bati nobene primere, zlasti ne s poslanci, s katerimi se v priprosti nevednosti svoji ponaša „Edinost.“ Če še dostavljam, da je izmed 8 dalmatinskih poslancev že dalje en sam izmed njih, g. Perič, na Dunaju, lahko si mislite, kako vpliven bi bil jugoslovanski klub, o katerem še vedno sanjarijo nekatere zmešane glave, ne med državnimi poslanci, ki so v tem oziru vsi brez razločka enih misli in enega duha, ampak med njimi ki si prisvojujejo javno mnenje. Želijo bi, da bi imeli gospodje vredniki tako marljive delavce v svojem vredništvu, kakoršni se dalmatinski poslanci; gotovo bi dolgo ne životarili, ampak bi morali zapreti svojo pisarno. Če nekaterim ugaja taka malomarnost, slovenskemu narodu gotovo ne hasne. Malo imamo poslancev, in kam pridemo, če začno še ti pohajkovati po zgledu njih, katerim kaj rada slavo poje „Edinost?“

Mirovni kongres v Rimu.

Šestnajst državnih poslancev se vdeležuje razprav mirovnega kongresa v Rimu. Predsednik dr. Smolka imenoval je dr. Rusa kot svojega namestnika, ki naj ga zastopa v zboru ter ob enem pošlje kongresu pismo, v katerem predsedništvo naznanja, da omenjenih šestnajst poslancev zastopa državni zbor. Ker zbornica tem gospodom ni dala nobenega pooblastila, hotel je včeraj grof Hohenwart v javni seji predsednika vprašati, je li res omenjeno deputacijo kot namestništvo državnega zbora poslal v Rim. Ali predsednik je zvedel o tej interpelaciji in je sam od sebe v zbornici pojasnil in se izgovarjal, da omenjena deputacija ni šla v imenu zbornice v Rim, ampak le na svojo roko.

Odkod — kako — kam?

III.

Odpor liberalizmu.

Tako odločno postopanje „Novice“ je razkačilo liberalce. Da bi jim preprečili pot med narod, ustanovili so skrajni levičarji „Slovenski Tednik“, ki je izhajal od 4. julija 1873. leta po enkrat v tednu; kot vrednik je bil podpisan neki slamnat mož.

Tolikemu rovanju in nasilstvu „Naroda“ in „Tednika“, ki sta hotela vse na glavo preukniti, „Novice“ niso več mogle biti kos. Saj je skoro neverjetno, kaj vse so si liberalci dovoljevali s cerkvijo in duhovniki. Nekateri vrli duhovniki so ustanovili nov list — „Slovenec“, ki je 14. oktobra 1873. leta prvič zagledal beli dan; izhajal je trikrat na teden.

Kdo je torej uzrok, da je „Slovenec“ jel izhajati? Liberalci, kdo?

Leta 1874 sta izšli v obrambo dve knjižici: „Mladoslavenci in državni zbor“ in „O časnikarstvu, zlasti liberalnem“. Prepir med konservativci in liberalci se je razširil tedaj tudi čez kranjsko mejo. Liberalni učitelji, katerim „Učiteljski Tovariš“ ni več ugajal, ustanovili so si v Mariboru list „Slovenski učitelj“. Zaslužnega „Slovenskega Gospodarja“ je hotel izpodriniti „Štajerski Gospodar“. V Gorici se je konservativni „Glas“ uprl liberalni „Soči“. Toda o tem molčimo! Namenili smo se govoriti le o kranjskem liberalizmu.

Po letu 1873 se vleče po časnikih slovenskih kakor rdeča nit sled tega razpora. Sedaj bolj, sedaj manj je napadal in smešil „Narod“ neljubo mu stranko, zlasti duhovščino; ako se hočemo po domače izraziti: za „Pepeta“ jo je hotel imeti. Dobrodušni in vrli duhovniki so čisto višje cenili mir v domovini, nego svojo lastno čast, zato so se mnogi držali neutralno, mnogi bili celo naročniki „Narodovi“ in ga stalno čitali, nadejaje se, da list vendar enkrat odneha od strastnih napadov na njih stan in vero. A dobrohotni, potrpežljivi duhovniki so se bridko varali. Oče Bleiweis pa je odkrito po-

LISTEK.

Sodčki in čutarice na hrvatski razstavi.

Črtica; spisal Janko Komár.

Nu, to je vendar enkrat predmet, kateri me zanima — vzdihnili bode marsikateri prijatelj ne samó gorenjih posodic, nego še bolj onih tekočin, katere se v teh posodicah hranijo, in veselo bode pohrustal ta drobní spisek. In saj je to res zanimiv predmet, ker toliko pokušamo in cenimo one raznovrstne, radeče, črne, rumene, zlate, bele, rujne in ne vém še kakove tekočine, je vendar-le opravdano, da se zanimamo nekoliko tudi za posodice, v katere zapiramo te tekočine, saj niokusna najboljša jed v zamazani posodi. Napredujemo povsod z ogromnimi koraki, kamor se ozreš, le napredek in napredek, zakaj ne bi koračili tudi na tem polju nekoliko naprej! Pozdravljeni torej trebušasti gospodje sodčki in drobne gospodičine čutarice!

Zdaj že pokojna zagrebska razstava je bila v marsičem zanimiva. Spominjate se li še onih raznovrstnih narodnih predmetov, onih izšaranih ročnikov, otiračev, lepo izvezenih kril, pisanih čilinov

(pregrinjal), kateri so prekrili velik del razstave in okrasili vsak kotiček? Le povejte mi narod, med katerim je ohranjeno še toliko in pa takó okusnih narodnih predmetov. Toda te tkanine, veziva, pisano perilo zanimajo le bolj ženski spol, mi pa, kateri se ponosno prištevamo med Adamov oddelek človeškega rodu, obrnili se bomo raje drugam in si ogledamo sodčke in čutarice. Mislim, da nam nikdo ne zameri tega, vsakemu svoje!

Na letošnji praški razstavi, da mimo gredé omenim, seznanil sem se z ogromnim velikanom te vrste, takó, da bi se vanj lahko spravil cel hrvatski „stol“ (svečano kosilo, pri katerem se napiva) s svojimi gosti. Koliko drži, ne bi se morda več spomnil, ker mi številke kaj rade izpadejo iz glave, to vém, da 1000 hektolitrov, a če me spomin ne moti, še celó več. Z neko spoštljivostjo obhajali smo okrog tega častitljivega velikana in da mi kakov duh ponudi tri želje, izmed katerih naj si jedno zaželim, pa se mi bode precej izpolnila, zaželel bi si vinograd, s katerim bi si vsako leto enkrat napolnil onega trebušaka. Zadostovalo bi mi za sebe in za svoje vesele prijatelje. Ej, saj pa na Češkem menda še nimajo trtne uši, te majhne pošasti, katera preminja s čudovito spretnostjo in hitrostjo najlepše

gorice v puščave, osirotuje bogataše in uči z nenavadnim uspehom treznosti tudi najznačajnejše in najtrdovratnejše vinske bratce. Pri nas v Beli Krajini in na Hrvatskem imamo tega peklenščaka toliko, da skoraj izgine izmed nas sodarski obrt, in če bomo narejali sodce, narejali jih bomo le za vodo in pa za kakov prav kisel tepkov most. Na razstavi v Zagrebu videl sem pa vendar nekoliko prav lepih proizvodov te vrste in sicer med predmeti, katere so razstavili nesvojevoljni puščavniki in pokorniki hrvatske kaznilnice v Lepoglavi. Sodčki od jednega hektolitra do šestnajst hektolitrov narejeni so prav lično iz čvrstih dog z obročki, a krasi jih na čelu navadno hrvatski grb s kakovim napisom, katerih bodem nekoliko tukaj podal. Sodčki so takó prijazni, da človeka nehoté privabijo, da bi pokusil ono, za kar so narejeni, a uvrstil bi jih lahko med pohištvo v najlepši sobi. Njim so se pridružile še bolj elegantne čutarice — katere so tudi prave Hrvatice, okrasile so se s hrvatskim grbom in napisom — ne pa takó kot one Hrvatice — domoljubne gospodičine, katere nadzorujejo v razstavi, prodajejo srečke ali pa kaj drugega, katere kvasé, dasi so v najlepši narodni opravi, pokvarjeno nemščino. Posebno me je to razjezilo v takozvani „posavski kući“, katera

vedal: „Res, zelo kratkoviden je, kdor za grmom liberalizma sloge išče!“ In to so duhovniki skusili.

Nad črto in pod črto si je dovoljeval „Narod“ najbolj smeje, da, pôdle šale z duhovskim stanom in katoliško vero. Primerjaj le oni listek: „Kaplan, fajmošter, lemenatar“ in nekatere romane, novele itd. Kaj še le nad črto, ko se je že leposlovje tako grdo zlorabilo: Da bi pa ohranil ravnotežje in ne odpodil od sebe duhovščine, zapisal je časih par fraz o „narodni, trudoljubni, požrtovalni slovenski duhovščini“. In mnogi duhovniki so potrpežljivo kakor krotke ovčice, da je le narodna stvar prospevala. To prizna „Narod“ sam, ker 18. aprila t. l. je pisal: „Nekdaj so bili naši kapelani krotki in ljubeznivi kakor jagnjeta, sedaj pa so nekateri med njimi sami rjoveči levi . . .“ Kako piker zasmeh v tej hvali! Ako pa se je „Slovenec“ oglasil in zavrnil kak zloben napad, braneč sveto vero in čast duhovskega stanu, zvijsal se je „Narod“, da je dotični spis prišel v list „brez vrednikove vednosti“, ali da jo „Slovenec“ krivo ume, nasprotni pojem podtika in hujska, dela prepis itd. „Narod“ je mimogredé priložil par laskavih epithetov „častitemu svečeništvu“ in — vse je bilo zopet poglajeno. To je bila stara, a vedno nova pesem: „Slovenec“ kali mir. V zavijanju je bil „Narod“ še zmerom „pravi ptič“.

Ta razpor pa ni bil le omejen na časnikarstvo zanesli so ga liberalci i v društveno življenje. Marsikak duhovnik je čul tu ali tam v čitalnici ali v kakem shodu za hrbtom vprašanje: „Kaj pa ta tukaj dela?“ „Kaj pa ima ta tukaj iskati?“ itd. To pa ni bilo nič novega.

Že leta 1872 je pisal Bleiweis, da povsod v društvih iščejo „Bleiweisove in Jeranove“ stranke. Če je dr. Bleiweis ali Jeran kje zraven, brž pravijo: povsod mora biti! Če pa kje ni, pa brž opazijo: ni ga bilo!

Tako so duhovnike, ki so na mnogih krajih ustanovili čitalnice ali kako društvo, direktno ali indirektno podili iz narodnih društev. Liberalci so se sémtertja hitro polastili tega, kar so duhovniki storili, in hoteli vse, kar je po veri dišalo, izbacniti. (Cf. dr. Lavrič v Gorici, † 1876, vzor našim liberalcem!)

Tako je bilo! S korobačem so izganjali „narodne“ duhovnike, in ko jih več ni bilo v tako nasilno „narodno“ družbo, sikali so: „Glejte farjei Nemškutarji so!“ To je bila zahvala požrtovalni duhovščini! Liberalci, ali vas ni sram?

Vkljub temu zasmehovanju pa je še vedno nek del kranjske duhovščine naročal si „Narod“. Soparica liberalizma se je že silno nabrala nad našimi glavami in nas mamila. Slednjič se je vendar zjasnilo. Par razboritih môž je pokazalo duhovščini, — kje je, koliko je zamudila in s popustljivostjo škodila cerkvi in narodu. Slovenci smo predobri, prezaupljivi, preradi verujemo sladkim besedam; in to slabost je imela tudi kranjska duhovščina.

Ko pa so se duhovniki zavedli svojega položaja, tedaj so res iz krotkih jagnjet postali levi, kakor se je izjavil „Narod“. Čim mlačnejša je bila prej, tem hujši odpor je pojavila poslej, videča se tako

bitko varano. Liberalizem se je razširil že med prosto ljudstvo; silno je nazadoval naš verni narod v zadnjih letih. Kje je tista verska gorečnost, s katero so sloveli Slovenci po vsem svetu? Ne rečem, da je že vse zgubljeno, toda žalostno je, silno žalostno. Duhovnik vé, ki gleda narodu v sree. To je grenki sad one laži-omike! Sedaj more péti „stari Kranjec“:

„Kdor gospodski dim še biti,
Začne vero zanič'vat',
Da ga svet začne hvaliti,
Trapa večnega imen'vat'!“

Nekdaj so trdili o slovenskem slovstvu, da v njem ni še strupa, ni še nič veri nasprotnega. Kako pa je sedaj? Oj, kaj bi rekel blagi Slomšek, ko bi čital sedanje časnike slovenske, ko bi spoznal njih načela, ko bi videl, kaj prinaša oni leposlovni list, ki hoče za prvega veljati. Zgodilo bi se, kar pôje „stari Kranjec“:

„Ko bi rajni spet oživeli,
Videli, kaj je zdaj na svet',
Bi za glavo se prijeli,
Naglo spet želeli umret'!“

Slomšek pravi, da peklu služi tisti, kdor ne pokonča zapeljivih spisov ali knjig, kadar bi lahko. Sedaj pa mi pridite liberalci zopet s tisto tolažbo: „gledate strahove, kjer jih ni; naša literatura je še nedolžna.“ V par letih — toliko strupa! Slovenci, kam smo zašli? In duhovnik, dušni pastir, naj bi križem držal roke, ko mu požrešni volkovi hočejo ugonobiti vso čredo? Boj, hud boj je tu neizogiben.

In tako stojimo danes razcepljeni v dva tabora na bojnem polju — na domovinskih tléh. Značajni in pošteni narod slovenski, sodi, kdo je kriv tega bratoumornega boja!

Torej so li res „bojevití kapelančki, izpeljančki, prenapeteži, fanatiki“ prouzročili ta boj? Med vsemi mnogobrojnimi infamnimi lažmi, katere trosi „Narod“, je ta jedna najzlobnejših. S tem hoče ves srd Slovencev, katerega zasluži sam, zvrniti na te neustrašljive boritelje ter onemogočiti njih delovanje.

Slavno vredništvo!

Želim, da sprejmete naslednji popravek; „Slovenec“ prinaša v štev. 250 z dné 2. novembra t. l. v članku „Komedijska“ trditve, da mi je dr. Danilo, nanašaje se na „Slov. Naroda“ članek: „Slovenski državni poslanci“, in da me potolaži, pisal, „da ne mislijo tako hudo, kakor pišejo v „Narodu“. Resnici na ljubo prosim to popraviti. V dotičnem pismu, pisanem mi iz družega povoda, v katerem se je pa omenjal navedeni članek, niso stale ne od „Slovenca“ prinesene besede in ne druge z istim zmisлом.

Na Dunaju, 5. novembra 1891.

Dr. Ferjančič.

Dostavek vredništva: Nam se jako umevna zdi zadrega g. dr. Ferjančiča vsled našega članka „Komedijska“, zato pa je tudi umeven górenji

popravek. Vzlje temu popravku pa izjavljamo, da smo dotično vest dobili iz popolnem zanesljivega vira in jo torej še sedaj vzdržujemo. Morda besede, katere smo navedli, niso bile doslovne, pač pa je bil smisel Danilovih besed. To nam dokazuje tudi postopanje narodno-napredne stranke v tem oziru.

„Narod“ namreč, ki se je s toliko silo zagnal proti taktiki državnih poslancev, snel je s svojega taborišča bojno zastavo. Včeraj je izjavil, da z sedaj ne misli priglášati takih izjav. Ta faktum izpričuje še bolj jasno, nego Danilovo pismo dr. Ferjančiču, da so gospodje pri „Narodu“ zopet zavozili pod pot svojo telego. Ko bi bili prepričani o potrebi take akcije in bi jim ne bilo le za „komedijo“, ne vrgli bi tako hitro puške v koruzo. Za prepričanje treba se namreč z vso silo bojevati tudi proti najhujšemu nasprotnemu toku.

Sploh pa nas veseli, da se je tako hitro ustavila umetno osnovana agitacija, ki bi bila zanesla med narod le razburjenost in nezadovoljnost z razmerami, katerih slovenska državnozborna delegacija ne more premeniti.

Ta najnovejša akcija naših naprednjakov pač dokazuje Slovincem, da v radikalnem taboru ni realnih politikov, katerim bi se smelo brez škode izročiti politično vodstvo slovenskega naroda. V kak položaj bi pritirali slovenski narod, ko bi večina slovenskih državnih poslancev plesala po godbi „Slov. Naroda“.

Tudi mi bi morali péti z Mladočehi: „Naprej ne vé m, nazaj ne smem!“ Da še nismo v taki zágati, za to moramo zahvaliti naše državne poslance, ki trezno uvažujejo realne razmere. Ko se te predrugačijo, premenili bodo tudi svoje parlamentarno stališče. Dal Bog, da ne na slabše.

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. novembra.

Notranje dežele.

Mladočehi. „Hlas Naroda“ hudo kritikuje postopanje Mladočehov. Dosedaj še niso ničesa pozitivnega storili, temveč le razdirali. Razbili so v državnem zboru večino, železni obroč, v katerem so bili Čehi združeni s Poljaki, Jugoslavlani in konservativni Nemci. Iz jednotnega zastopstva dežel češke krone izrinili so konservativne veleposestnike in moravske poslance. Sedaj pa hočejo razbiti še Hohenwartov klub, ker hočejo Jugoslavlane spraviti iz tega kluba. S tako politiko ne bode narod češki ničesa dosegel, temveč bodo nasledki take politike grozno škodljivi za Čeha. — Sodba staročeškega lista o mladočehih je žal le preveč opravičena.

Deželni kulturni svet češki. Namestništvo je sklicalo obe sekciji deželnega kulturnega sveta na 18. t. m., da se konstituirata. Dné 5. t. m. je deželni odbor imel izbrati svoje zastopnike za obe sekciji. Mladočeška zastopnika v deželnem odboru sta ugovarjala temu, ko je namestništvo sklicalo sekciji, ker to pravico ima le predsednik kulturnega sveta. Grof Schönborn je pa stvar tako pojasnil, da je on sklical sekciji, ker še predsednik ni imenovan. Ker je večina bila s tem pojasnilom zadovoljna, izbrala je svoje zastopnike. V češki odsek so bili voljeni profesor Brä in državni poslanec

(Dalje v prilogi.)

je vrejena povse po narodnem okusu — a od natakarič in drugega osobja čuješ blagoglasno nemščino. Ti gospodičiči sodčki in gospodičine čutarice drugače govoré. Poslušajmo samo prvega! Nu, to, ta celó v ugankah govori, samo čujte:

„Hladno jeste, voda nije,
Vatra *) nije, ipak grije.“

Borme, kakor da iz knjige govori, pravcata istina to je rujno vinčice. Kaj pa poreče njegov sosed, kateremu se pozna, da je vinski prijatelj, drugače ne bi bil tako obilen? On pripoveduje:

„Meni svako vince godi
Što ga naša zemlja rodi!“

Nima slabega okusa! Da bi mu dal ono cavariko (takó velevalo v Beli Krajini kislemu vinu), katera rodi tam nekje na južnih obalib neizmerne Nemčije, katera slovi, da je tako kislá, da mora sedem korenjakov človeka držati, da ga prisilijo, da izpije kozarček, borme ne bi tako govoril. Oni s svetlimi obročki v kotu, oni se kaj modro drži, kaj bode li on povedal? Čujmo:

„Vino baca iskre sjajne,
Odkriva nam divne tajne!“

Hm, povečal je staro resnico, ker to baš nekako takó zvoní, kakor ono: „in vino veritas“.

*) Ogenj.

Hejhej, oni mora biti pa jako žejen, ker drugače ne bi zahteval takó slastno:

„Amo vina, krémariče plava,
Iz bureta *) na kom maček spava!“

Pasja capa, maček spi, še-le drugi dan po gostiji se navadno zbudi, a takrat joj onemu, na katerega se spravi. Muči ga na vse pretege ta kosmata mrcina!

Kaj pa nam povedó gospodične čutare? Evo ta kliče: „Živila Hrvatska!“, ona ima géslo: „Bog in Hrvati!“ — tretja ima celó pesenco. Evo jo!

„Dok se kolo kreće,
Iz bureta vince teče,
Dom hrvatski još
Propasti ne će.“

Ej, moramo jej verjeti, da je tako! Žali Bog smo mi res nekakove takove čudne narave, da največ delamo za domovino — pri kozarcu vina. Tu se prazni kozarec za kozarcem, steklenka za steklenko, če je večje društvo tudi sodček za sodčkom — in vse za domovino. Kdo pravi, da domovino, našo drago, lepo domovino ne ljubimo? Srečna, presrečna domovina! — — —

*) Bure: sodček.

„Drobtinice“.

Slovincem toliko priljubljenega letopisa „Drobtinice“ izšel je ravnokar XXV. letnik, ki je peti, odkar izhajajo v Ljubljani v založbi „Katol. družbe za Kranjsko“. Njih marljivi vrednik, preč. gospod dr. France Lampe, zagovarja se v predgovoru, da je letos namesto drobtinice podal cele kose, a kaj je hotel, ker so pisatelji bili tako rodovitni. „Slov. grlica“ se letos ni oglasila v „Drobtinica“, a trije drugi navadni predeli so bogato založeni! **A. Nabožni del** obsega 7. do 10. del Camusovega nepresegljivega spisa: Dub sv. Frančiška Saleškega v gladkem slovenskem prevodu. Ne vem, kaj da naše slovensko ljudstvo, ki nabožno berilo tako čisla, po spisih sv. Frančiška Saleškega bolj marljivo ne sega. **B. Življenjepisi** zavzemljejo polovico letošnjih „Drobtinice“. Trije so, jeden zanimivši od drugega. 1. Franc Kramer, bivši korar ljubljanski, je popisal sam svoje delavno življenje tako mično, da bralcu težko dene, ko mu zmanjka berila. Letošnje „Drobtinice“ imajo le prvih 18 odstavkov tega spisa. 2. Rajnkega Jan. Lesjaka, župnika konstanjeviškega, naslikal nam je gosp. dr. Josip Marinko prav živo in podučljivo. 3. Dobra

Janda, v nemški pa državni poslanec Thummer in pa docent na nemški politični šoli Pichl. Sedaj je v kratkem pričakovati, da nov zakon o deželnem kulturnem svetu v kratkem stopi v veljavo.

Vnanje drzav

Srbija. Skupščina se se še le dne 28. decembra, da vlada dobi čas za popolnitev ministerstva. Z metropolitom se je ba vlada tako sporazumela, da arhimandrit Stokić ne dobi zajčarske vladkovine, temveč vladkovino v Nišu, kjer se mu prosovoljno umakne sedanji vladika Jeronim. V Zajčar pa pride vladni kandidat arhimandrit Firmijan. S tem bi bil razpor z metropolitom začasno poravnani, dokler ne pride kaj drugega. Druge težave pa s tem še ne bodo odstranjene, posebno finančne ne. Nova vlada se ne bode dolgo obdržala. Dobro za radikale je pa to, da ni nobene druge posebno močne stranke v deželi. Napredniki imajo v svojih vrstah precej sposobnih mož, a Garašanin jih je pripravil ob dobro ime, liberalci pa tudi niso posebno priljubljeni, kar se je dozdej videlo pri vsakih volitvah.

Rumunija. Sedanja rumunska vlada ne stoji trdno. Pristaši prejšnje vlade se nočejo podpirati, dokler ne odstopi vsaj Verescu. Tega se pa vlada ne upa odpustiti, ker bi potem zgubila mnogo svojih pristašev. Poskušali so sedaj ministerstvo prenoviti, pa se ni posrečilo, in govori se, da najbrž vsa vlada odstopi. V Rumuniji ni nobene stalnosti v vladi, odkar je odstopil Brătianu. V deželi je preveč strank, ki druga drugo nasprotujejo, ne toliko iz načelnih, kakor iz osebnih ozrov. Vsem je nekda v zbornici nič manj nego enajst strank. Vsak vplivnejši politik hoče imeti svojo stranko.

Nemčija. Kakor so proračunali, bode knez Bismarck dobil k večjemu 60 pristašev v državnem zboru, ko bi prišel, da bi nasprotoval trgovskim dogovorom. Ker stvari niso tako neugodno stojé, najbrž bivši kancelar ne bode poskušal svoje parlamentarne sreče. Rajše bode še nadalje po listih obiral vlado, nego jo v državnem zboru očitno napadal. — Novi vrttembergski kralj Viljem II. je papežu naznanil svoj vladni nastop, zagotavljač, da hoče varovati versko svobodo katoličanov. Sv. Oče mu je čestital k nastopu vladanja in se zahvalil za dobre namere proti katoličanom. Veselo znamenje je, da novi vladar tako naglašava varstvo katoličanov.

Brazilijska. Jednaka usoda, kakor druge južnoameriške republike, je sedaj zadela tudi Brazilijo. Parlament se je sprl s predsednikom, kateremu je hotel odtegniti mnogo pravic, in predsednik je s slo razpustil parlament, proglasil obsedno stanje, obnovil diktaturo, vse opozicijske vodje pa dal zapreti. Jeden del opozicije je baje delal za obnovo monarhije, drugi so hoteli premembo sedanje ustave, katera daje domovinsko pravico tujim izselencem, če le dva leti bivajo v Braziliji ali pa tudi, če le pisati in brati znajo in za silo umajo portugalsko. Mnogi domačini so proti priseljevanju tujcev. Brzojavna poročila zatrjujejo, da je v deželi vse mirno, kar pa seveda ni verjetno. Kdo ve, če bode parlament držal roke križem, če ne bode začel vojne proti predsedniku, kakor jo je v čilski republiki. Če se mu le posreči, kaj vojakov dobiti na svojo stran, bode to storil. Zares žalostni so nasledki odprave cesarstva.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. novembra.

(Notranjska volitev.) Da slovenska konfuzna stranka prevrača kozle, smo se že večkrat prepirali. A da bi tako žalostno smešno komedijo igrali z naj-

novim svojim kandidatom in da bi ta hotel biti politični Jan z dvojnimi obrazom, tega nismo pričakovali, kajti ravno ta volilni okraj je bil od nekda prva trdnjava radikalnega tabora. „Slovensko društvo“ je poskušalo najprvo z dvema pristašema, ali prvemu je bila kaša še prevročna od zadnjih volitev, drugi ni hotel v žrjavico po kostanj za svoje nehvaležne pristaše. Ni čuda, da je radikalni štab v Ljubljani zavrl stal veselja, ko je 7 od 36 občinskih odbornikov vrhniških gosp. Josipa Lenarčiča proglasilo kandidatom, ker rešeni so bili iz škripcev, češ, ta je naš. Toda gosp. Lenarčič se je celó v svojem rojstvenem kraju bal močne opozicije, ki bi imela večino glasov na svoji strani, in obstal je kakor Heraklej na razpotju. Končno je naznanil, da sprejme kandidaturu na svojo roko in le pod tem pogojem, ako vsaj na Vrhniku ne najde nasprotstva. To je do skrajnosti razburilo načelnika radikalnemu štabu, da je izustil besede, ki neso prijetne uglasenim ušesom. Sila kola lomi! Udal se je radikalni štab in v svojem glasilu naznanil, da se udá obči (?) želji in z vsemi močmi podpira kandidata, kateri kandidira na svojo roko. Ker pa zmaga ni bila gotova, napisal je g. Lenarčič minoli torek lastno ročno — dotični listek imamo pred saboj — naslednji telegram na naš naslov: „Lenarčič kandiduje na svojo roko. „Slov. društvo“ se je pridružilo.“ Vsled te izjave je „Katol. polit. društvo“ naznanilo, da ne proglasi nobenega protikandidata. Kam naj torej položimo „debelo laž“, ki jo „Narod“ očita „Slovenca“? Sedaj, ko je g. Lenarčič čutil se varnejšega, naznanil je „Slov. Narodu“, da pojde jutri v Postojno kot kandidat „Slov. društva“. Tak je torej najnovejši kandidat, podoben uri na nekem stolpu, ki drugače bije, drugače kaže. Habeant sibi!

(Koroški Slovenci in „Slov. Narod“.) Da se merodajni krogi na Koroškem nikakor ne strinjajo z „Narodovo“ politiko, dokazuje ta-le odlomek iz pisma vrlega narodnjaka, katerega tudi „Narod“ prišteva v očitelje m koroških Slovencev, in to po vsi pravici. On piše me drugim: „Narodova“ politika se mi zdi vendar preradikalna. Pri sedanjem položaju nam bode taka politika, kakor jo tira „Narod“, več škodovala, kakor koristila. Čudno, čudno! Vsako leto so slovenski listi naše poslance v v zvezde kovali, zdaj bi jim pa očitali, da tirajo slovenski narod v pogubo!? Hvaležno moramo priznati posebno mi koroški Slovenci, da so do sedaj storili svojo dolžnost. Ako neso dosegli uspeha, je krivda kje drugod. Da pa se držijo Hohenwartovega kluba, tega jim pri sedanjih konstelaciji v dunajskem parlamentu ne moremo šteti v greh. Za kuhkami se kaže politični položaj drugače, kakor ga poznamo mi iz daljave.“ — Kaj poreče na to oni „Narodov“ rodoljub na Koroškem, kateremu mi nismo po volji?

(Osebnosti.) Dvorni svetovalec pri najvišjem sodišču, g. B. Napred, pojde v pokoj. Na njegovo mesto nekda pride eden svetovalec pri graškem nadsodišču, ki je zmožen slovenščine. Imenujeta se Schrei in Greistortler. — Sodniška pristava

za „Marijanišče“, kateremu jih je jako potreba, kakor to prošnja na zadnji strani „Drobtinice“ razodeva.*)

Ta letnik bode pač na Kranjskem pridobil krušni materi „Drobtinice“ — „Katoliški družbi“ — več novih udov. Želeli je, da bi se tudi s Štajerskega, rojstni deželi „Drobtinice“, oglašali pisatelji, da bodo imele občeslovenski značaj.

Lepe so podobe, katere krasijo ta letnik. „Romarska cerkev na Trsatu“ je narejena jako ukusno; rekel bi, da doslej še nismo videli takih slovenskih podob. Podobici o sv. Alojziju spominjata nas pa na „Alojzijevo 300letnico“. — Cena knjigi od 8 + 196 strani ni previsoka, ker „Kat. tiskarna“ natisnila je „Drobtinice“ na krepkem papirju z lepimi črkami. Dobivajo se tudi v Celji pri Dragot. Hribarji komad po 70 kr., kartoniran pa po 80 kr.

Jernej Voh, župnik.

*) Nam se zdi, da pisatelj ni nameraval nasprotovati „Marijanišču“, prav narobe. Hotel je le pokazati, kako previdno je ravnal „Dobovski gospod“, kako so zapušteni otroci vredni in potrebni usmiljenja, kako potrpežljivo je treba z njimi ravnati.

g. Alojzij Kessler v Ložu in gosp. Albert vitez Luschan v Metliki menjata svoji mesti. — Premješeni so davkarski praktikantje gosp. K. baron Kappel iz Voitsberga v Ljutomer, g. Fr. Eberl iz Ormoža v Maribor in g. Fr. Krainz iz Maribora v Kozje.

(Odlikovanje.) Bivši finančni ravnatelj v Ljubljani in sedaj sekcijski načelnik v finančnem ministerstvu Benjamin pl. Possanner je povodom svojega umirovljenja z najvišjim odlokom z dne 4. t. m. povišan v baronski stan.

(Umrl.) je sineči v Planini po dolgem bolehanju g. Alojzij Ročan, bogoslovec 2. letnika. Pogreb bode jutri popoldne v Planini. Blagega rajnega priporočamo v molitev!

(Iz vipavske doline) se nam piše: Našim bratom v zatirani Istri naj bi bil kazal naše veselje na zmagi velikanski kres na Nanosu. Na grmadi je bilo že prejšnji dan vse pripravljeno, le še sporočila smo čakali in stvar bi se zvršila. Kakor hitro prinesejo časniki: Leginja zmagal, odpravila sta se iz Št. Vida dva moža, da zažgeta na „Grmadi“ grmado. Že je gorelo, ko nastane tako grozna burja, da je vse odnesla. Opustiti sta morala, kajti bila je nevarnost, da bi se tako požar po celem Nanosu razširil, ker bi se trava unela. Odložilo se je na drugi večer, a burja zopet ni pustila. Pa če tudi ni bilo kresa, spoznajo naši brati v Istri, da v naših sreh gori ogenj ljubezni do njih, katerega pa ne ugasi nobena burja.

(Škofovske konference) na Dunaju bodo bajé završene v ponedeljek. Teh se udeležujejo nastopni cerkveni dostojanstveniki: Praški kardinal-knezoškof grof Schönborn (zajedno predsednik konference), dunajski kardinal-knezonadškof dr. Gruscha, sekovski knezoškof dr. Jan. Zwenger, ljubljanski knezoškof dr. Jakob Missia, mariborski knezoškof dr. Napotnik, dalje škofje Binder iz Št. Polite, Doppelbauer iz Luca in Bauer iz Brna.

(Iz Novega Mesta) se nam piše: Gosp. okrajni glavar vitez Schwarz je sicer preklical moje poročilo gledé na zaupnico, vendar vzdržujem svojo trditev kot resnično. Za danes navedem le jeden slučaj. Sluga okrajnega glavarstva je bil pri krojaču gosp. M. in ga prosil, naj pride v pisarno podpisat zaupnico. To je gosp. M. sam pravil takoj po dogodku. Ako to pojasnilo ne zadošča, navesti moremo priče in gospoda, ki je pomagal pri zaupnici, katera pa je splavala po Krki.

(Slovensko gledališče.) Jutri se bode predstavljala igra v dveh delih in štirih dejanjih „Lowo-o'dska sireta“. Meji prvim in drugim delom igrokaza bode operni pevec g. Fran Bučar pel arijo Lenskega iz Čajkovskega opere „Evgen Onegin“, iz posebne prijaznosti pa na klavirju spremljal g. K. Hofmeister.

(Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda) v Ljubljani je imelo dne 4. novembra 50. sejo. Navzočni: Tomo Zupan, prvomestnik, dr. Dragotin vitez Bleiweis, Matej Močnik, Ivan Murnik, Luka Svetec (podpredsednik), Andrej Zamejic, Anton Žlogar (zapisnikar). Od nadzorstva: Oroslov Dolenc, Ivan Vrhovnik. — Tajnik poročá o dospelih vlogah, katere so bile rešene deloma upravnim potom, deloma prepuščene vodstvenim ukrepom. — Podružnice novoustanovljene so: Prva ženska pri sv. Petru v Ljubljani, ženska v Kameniku, prva ženska na Štajerskem v Št. Juriju ob južni železnici in „Laški trg in okolica“. Podružnica Zidani Most pa je premenila ime in sedež ter se zove: „Terbovlje in okolica“. — Nekaj prošenj za podporo in za podaritev knjig je bilo uslišanih. — Ukrene se nemudoma storiti potrebne korake zaradi prepo-vedi podružničnih shodov na Koroškem.

(Šolstvo.) Novomenovani učitelj in vodja jednorazrednice na Barju, g. Ivan Likar, je prevzel te dni šolsko vodstvo. Prične se pouk v ponedeljek dué 9. novembra.

(„Konzervativno obrtno društvo“) v Ljubljani vabi na II. redni shod, ki bode v nedeljo dne 8. novembra t. l. ob polu 11. uri dopoldne v gostilniških prostorih hiše „Katol. rokodelskih pomočnikov“, Poljske ulice št. 10. — Vspored: 1. Razgovor o peticiji na državni zbor gledé preosnove postave za stavbarske mojstre itd. 2. Posamezni naveti udov. — K temu zborovanju vabi vse svoje čl. gg. ude

Obzor.
(Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske) od 25. do 31. oktobra: Novorojenih 16, umrlih 20,

znani pisatelj, P. Flor. Hrvat, podaje nam poslednjič ganljiv popis življenja in trpljenja res apostolskega misijonarja Lovrenea Lavtižarja, ki je bolake obiskovaje zmrazil ob Rudečem jezeru v Severni Ameriki. C. Zabavni del pa mi letos ni popopolnoma ugajal, dasi ne tajim velike spretnosti pisateljeve. Dolgih 15 listov zavzame Bedenekova povest „Dobovski gospod“. Zadržati se pa ta-le: Da bi umrjajoči vdovi zadnje trenutke polahčal, obljubi gospod župnik skrbeti za njenih pet-oro otrok. Župnikova sestra Mica od krija ne mara za otroke, posebno za jednega ne; poslednjič pa se razklene: „Vse bodem obdržala in redila.“ — S tem je pa tudi zgodba pri kraju. Pisatelj ne pové, kako da je bila zapuščena sestra v stanu to storiti, ko je vendar že v uvodu povedal, da je gosp. župnik umrl v bolnišnici pri usmilenih bratih. Bralec torej nehoté vpraša, kam je šla uboga kuharica s peterimi sirotami, katere ji je predobri gospod brat v skrb zapustil. Kako lepo priliko bi bil imel pisatelj, „Marijanišče“ povzdigniti, kakor zasluži, nikakor pa ni bilo umestno, pisati, da je zmagala sestra, ki je bila proti izreji „po uri“ (v zavodu).

S takšnim spsom se ne pridobivajo dobrotniki

in sicer: 1 za grižo, 7 za jetiko, 12 za razumi
bolezni. Med umrlimi jih je bilo 8 iz zavodov,
3 tujei. Zbolelo je 7 oseb.

(Izpred sodišča.) Včeraj se je pri tukajšnjem
deželnem sodišču vršila obravnava proti Ludoviku
Kržišniku, po domače „Bacinu“, zaradi goljufije.
Obtoženec, ki je bil že najstokrat kaznovan, je
bil obsojen na osem mesecev težke ječe.

(Čitalnica v Brežicah) priredi v nedeljo, 15.
l. m., ob 7. uri zvečer v svojih prostorih v hotelu
„Klembas“ veselico s petjem, predavanjem in igro
na citrah. K obilni udeležbi vabi vse ude in goste
ODBOR.

Sargov Kalodont, sloveče sredstvo za
čiščenje zob in osve-
ženje ust, se je čudovito hitro vdomačil po Avstro-
Ogerski, Nemčiji in Franciji, in je po zmogovitem
potu po civilizovanem svetu se razširil tudi že v
Italiji in Angliji. Gotovo je veselo in nas mora z
zadovoljstvom napolniti, da je domači izdelek si tako
hitro pridobil priznanje strokovnjakov in občinstva
sploh. Razširil se je pa le zato, ker nobeno drugo
zobno sredstvo tako ne zadošča vsem zahtevam, ka-
tere se morajo staviti vanje. Trajno preverjeno izvir-
sten vpliv na zobe in dlesno brez vsacih škodljivih
nasledkov, prijetna in čista raba in neprimerno nizka
cena so Sargovemu Kalodontu odprle pot v palače
in najpreprostejše meščanske hiše. To sredstvo pa
povsod bistveno in občno vedno pospešuje redno
čiščenje zob, katerega važnost se, žal, dosti ne pri-
znava. Kjer se je vdomačilo na umivalni mizi ali
popotni torbi, ne bo več zginilo in tudi pustilo
vhoda kakemu drugemu izdelku.

Telegrami.

Dunaj, 7. novembra. Zjutranji buletin
o nadvojvodinji Margareti: Noč mirna, zjut-
ranja temperatura 38.3, splošno stanje po-
voljno.

Praga, 6. novembra. „Politik“ poroča,
da je liberški magistrat na podlagi § 300.
kaz. zak. vložil tožbo proti njenemu izdaja-
telju Nedomi in odgovornemu vredniku Srbu,
kakor tudi proti liberškemu učitelju Fuksu.

Madrid, 6. novembra. Mornarski mini-
ster je odstopil, ker se bode dvobojeval z
nekim časnikarjem. Mornarsko ministerstvo
je začasno prevzel predsednik Canovas del
Castillo.

Bukarešt, 7. novembra. „Agence“ trdi,
da so vsa časnikarska poročila o minister-
skih premembah neosnovana.

London, 7. novembra. „Reuterjevo“
poročilo: Ruski minister Giers se v kratkem
odpelje za nekaj dni v Pariz. Povod temu
so pretirana poročila o njegovem obisku v
Monzi.

Piccoli-jeva tinktura za želodec
je mehko, toda ob enem uplivno, delovanje pre-
bavnih organov vrejšajoče sredstvo, ki krepi želodec,
kakor tudi pospešuje telesno odprtje. — Cena
steklenici 10 kr. (300—229)

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celsiju			
7. u. jut.	744.8	-5.8	sl. vzh.	jasno	
8. u. pop.	743.7	2.0	sl. szpad	"	0.00
9. u. zveč.	744.6	-4.2	"	"	"
Srednja temperatura 2.7°, za 8-6° pod normalom.					

Učenca

za prodajalnico z mešanim blagom takoj
sprejme

Fran Paulin

(1458) 3-1 v št. Rupertu na Dolenjskem.

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči ni-
kakih bolečin, ter opravlja vse **zobne**
operacije in **zobna plombovanja**

A. PAICHEL,

(1363) 17 zobozdravnik (9)
pri Hradeckega mostu I. nadstr.



Originalna 10-9
Selterjeva voda.

Najboljša naravna mizna in
zdravilna voda (Naasau)
preverjena pri zasliženju, ka-
šlju, hripavosti, mehurnih in
želodčnih boleznih. (1202)

Zahtevaj vselej „originalno“ Selterjevo vodo s kapico,
vigneto in zamaškovo zavezo „Original“. Dobi se povsod,
v Ljubljani ima glavno zalogo **Miha Kastner**.



Franjo Tomec,
pozlatar,
v Ljubljani, Streliške ulice šte. 14,
se najtopleje priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu
v mestu in na deželi v **pozlačenje in prenavljanje**
altarjev, tabernakeljnov, krstnih
kamnov, lec, podob, soh, nagrob-
nih križev, najraznovrstnejših
okvirov, sv. razpel, svečnikov itd.
Vse navedene stvari izgotavlja tudi **nove trpežno,**
okusno in zanesljivo, ter jamči za dobro delo, in pri-
meroma kaj nizko ceno.
Oljnate slike, četudi so vsled starosti po-
polnem zamazane, očisti, da so enake novim, ne da bi
s čiščenjem slike poškodoval. (1415) 6-5



Največja zaloga
šivalnih strojev

JAN. JAX,

LJUBLJANA,

Najnižje cene.

Ugodni vplačilni obroki se

(1410) dovoljujejo. (30-14)

Zamenjuje stare stroje.

Poprave vrše se točno

trajno in ceno.

Na Najvišje povelje Nj. c. in kr. apostolskega veličastva

Bogato oskrbljena po c. kr. ravnateljstvu loterijskih dohodkov zjamčena

XXV. državna loterija

za vojaške dobrodelne namene.

3091 dobitkov v skupnem znesku 170.000 goldinarjev in sicer:

1 glavni dobitok s 100.000 gld. z dvema preddobitkoma in dvema podobitkoma à 500 gld., 1 dobitok
s 15.000 gld., 1 dobitok s 5000 gld., 1 dobitok s 4000 gld., 1 dobitok s 3000 gld., 1 dobitok s 2000 gld., 1 do-
bitok s 1000 gld. in 80 dobitkov po 100 gld. v gotovini, naposled serijski dobitki v skupnem znesku 30.000 gld.

Žrebanje se bo vršilo nepreklicno dne 29. decembra 1891. — Srečka stane 2 gld. a. v.

Podrobnejša določila ima igralni načrt, ki se dobi brezplačno s srečkami pri oddelku za državne loterije,
Dunaj, I., Riemergasse 7, II. Stock, in Jakoberhofe, kakor tudi po mnogih prodajalnicah.

Srečke se pošiljajo poštine proste.

Dunaj, oktobra meseca 1891.

C. kr. ravnateljstvo loterijskih dohodkov,
oddelek državne loterije.

(1395) 6-3

(2)



Franc Petrovčič,

ključarski mojster in izdelovalec
turnskih ur,

(1) na sv. Petra nasipu hiš. št. 35 v Ljubljani,

priporoča se slavnemu občinstvu v mestu in na deželi v izdelavo
vseh strok ključarskega dela, kakor tudi naprav turnskih ur,
vseh v to vrsto spadajočih del in poprav, ter obeča najosledneše delo
in najnižje cene. (14—) 3-2

EQUITABLE

Zjedinjenih držav zavarovalno društvo za življenje v Novem Yorku.

Ustanovljeno leta 1859. — Koncesijonovano v Avstriji dne 11. oktobra 1882.

„Equitable“ je prvi in največji zavod za zavarovanja za življenje na svetu, zakaj to društvo

imelo je največ zavarovanj l. 1890	gld. 1.801.656.182
sklepalo je znova največ zavarovanj l. 1890	509.565.267
prejelo je največ premij l. 1890	87.591.708
Vsi zakladi znašali so 31. decembra 1890	298.109.361
Dobička je bilo koncem leta	59.351.118

Avstrijskim zavarovancem posebna garancija je velika društvena palača „Stock-im-Eisen“ na Dunaji, katera je vredna dva milijona gld.

Uspehi dvajsetletnih doživeteljskih posobnih rent društva „Equitable“:

Podloga izplačevanja 1891. leta:

A. Navadno zavarovanje za slučaj smrti. Tabela I.				B. Zavarovanje za slučaj smrti z 20let- nimi premijami. Tabela II.				C. Zloženo dvajsetletno zavarovanje za slučaj smrti in za doživetje. Tabela X.			
Starost	Vkupna premija	Vrednost v gotovini	Polica opro- ščena premij	Starost	Vkupna premija	Vrednost v gotovini	Polica opro- ščena premij	Starost	Vkupna premija	Vrednost v gotovini	Polica opro- ščena premij
30	gl. 454-	gl. 573-	gl. 1230-	30	gl. 607-20	gl. 909-	gl. 1940-	30	gl. 970-60	gl. 1706-	gl. 3650-
35	527-60	693-	1310-	35	681-60	1039-	1970-	35	995-80	1740-	3310-
40	628-	850-	1310-	40	776-60	1204-	2030-	40	1035-60	1813-	3070-
45	759-40	1065-	1620-	45	900-60	1424-	2170-	45	1100-80	1932-	2950-
50	943-60	1387-	1930-	50	1087-60	1746-	2430-	50	1209-	2156-	3000-

Kakor svedočijo zgoraj navedene številke, osigurava renta razven brezplačnega zavarovanja za slučaj
smrti tekom 20 let po tabeli I. povrnitev vseh premij z 2 1/4 do 4 3/4 %; po tabeli II. z 4 3/4 do 5 3/4 %; po tabeli X.
z 6 3/4 do 7 % obrestij. — Police oproščene premij osiguravajo dvakrat toliko, a le do četrtega dela uplačanih premij.
— Prosta posobna renta, nekaka polrenta z nekoliko višjimi premijami, daje zavarovaneu po preteku jednega leta popolno
svobodo glade na potovanja, prebivanje in na poklie, izveniš vojaško službo; po preteku dveh let je ni moči izpodbijati, po
preteku treh let ne more več zapasti in jo je z ozirom na rento pri regulovanju moči urediti na šest načinov.

Pojasnila daje generalni zastop za Štajersko, Koroško in Kranjsko v GRADCU in
glavni zastopnik za Kranjsko:

ALFRED LEDENIK v Ljubljani, Mestni trg št. 25. (26—9)

Ravnokar je izišla molitvena knjiga
„Marija sedem žalosti“,
 posebno priporočena po visokočast. knezo-
 škofjskem ordinariatu.
 Cena knjigi: (2)
 vezani v platno gld. — 90
 „ „ usnje, z marmorirano obrezo 1.—
 „ „ usnje, z zlato obrezo 1:10
 „ „ usnje, z zlato obrezo in pozlačena 1:20
 „ „ črni šagren, z rudečo obrezo 1:20
 „ „ ružavi šagren, z zlato obrezo 1:30
 Naprodaj pri **Janezu Bonaču**, knjigo-
 vezu v Ljubljani. — Dobiva se tudi v „**Katol.**
Bukvarni“ v Ljubljani (0—6)

Leto ustanovljenja 1820.
 Srebrna svetinja Pariz
 1878.
 Častna in prizn. diploma
 Dunaj 1873.
Insam & Prinoth
 St. Ulrich,
 Gröden, Tirolsko,
 priporočata se za
cerkvena
dela
 od lesa, kakor:
 oltarje, lece, spo-
 vednice, krstne
 medenice, križeva
 pota, podobe svet-
 nikov, Kristuse,
 podobe za jaslice itd.
 po najnižjih cenah.
 Ceniki zastoj
 in franko. (1394) 4-2

Sargove glycerinske
specijalitete.
 Od kar jih je izumil in uvel F. A. Sarg. rabijo jih
 Nje velečastva cesarica in drugi člani Najvišje cesarske
 hiše in mnoge tuje knežje rodbine. Priporočajo je prof.
 baron Liebig, prof. pl. Hebra, pl. Zeissl, dvo ni svetnik
 pl. Scherzer itd. itd., dvorna zdravnik za zobe Thomas
 na Dunaju. Meister v Gothi itd.
 Glycerinovo milo v papirji, kapičah, blanjicah in
 škatljicah. — Medno glycerinsko milo v lepenki. — Te-
 koče glycerinsko milo v flakonih. — Toiletno karbolno
 glycerinsko milo. — Eucalyptus glycerinsko milo. —
 Glycoblazol (sredstvo za pospeševanje rasti las). —
 Chininsko-glycerinska pomada. — Glycerinska crème. —
 Toiletni glycerin itd. itd. (1420) 1
KALODONT, zdravstvenoblastveno pre-
 skušana zobna crème.
F. A. Sarg-a sin & comp.,
 c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju.
 Dobiva se v vseh lekarnah in parfumerijah.

Za bolne in zdrave
 je najboljše hranilno sredstvo, silno potrebno
 za zdravje, priznано od zdravnikov kot „izvrstno“ in
 od mnogih bolnikov s spričali najtopleje priporočena
Trnkóczy-jeva
hmeljna sladna kava
 z dobrim okusom iz lepo dišavo.
 Zavitek s 1/4 kg. velja 30 kr. — Jako ceno
 pridejo zavitki 4 kg.
 Dobiva se po poštni adresi pri **Ubaldu pl.**
Trnkóczy-ju, lekarnarju v Ljubljani; na Dunaju
 imajo zalogo lekarnarji: **Viktor pl. Trnkóczy**, V. okraj,
 Hundstürmerstrasse 113; **dr. Oton pl. Trnkóczy**,
 III. okraj, Radetzkyplatz 17, **Julij pl. Trnkóczy**,
 VIII. okraj, Josefstädterstrasse 30; v Građu (Stajarsko)
Vendelin pl. Trnkóczy, lekarnar; nadalje v vseh
 lekarnah, prodajalnicah dišav, kupcih itd.
 (1391) Prekupci imajo obilen rabat. (3)

Priznано najceneja prodaja dobrih in trajnih
šivalnih strojev.
 Največja izber najboljših tu- in inozemskih
 izdelkov, starih po 8 gld. in dražje, novih pa
 po 25 gld. in dražje. — Vestna in rečna po-
 strežba je moje načelo. — Ustanovljeno 1866.
Jurij Herbst, mehanik. Dunaj, VI., Marchettigasse 18.
 St. 1.447.

Ustanove.
 Za tekoče leto podeliti ima **mestni magistrat ljubljanski** sledeče ustanove:

1. **Jan. Bernardini-jevo** v znesku gld. 80·35
2. **Jurij Thalmeiner-jevo** v znesku gld. 86·26
3. **Jos. Jak. Schillingovo** v znesku gld. 86·10
4. **Jan. Jost Weber-jevo** v znesku gld. 90·92
do katerih imajo pravico hčere
ljubljskih meščanov, ki so
uboge, poštenega vedenja in so
se letos omožile.
5. **Jan. Nik. Kraškovičovo** v znesku gld. 79·80
do katere ima pravico ubogo v
št. Peterski fari rojeno dekle,
ki se je letos omožilo.
6. **Jak. Ant. Fancojevo** v znesku gld. 67·20
do katere ima pravico uboga,
poštena nevesta meščanskega
ali nižjega stanu.
7. **Jos. Feliks Sinn-ovo** v znesku gld. 48·30
do katere imate pravico dve naj
bolj revni deklici iz Ljubljane.
8. **Il. Ant. Raab-ovo** v znesku gld. 205.—
Do ene polovice te ustanove ima
pravico ubožna in poštena udova
9. **Mihael Pakič-ovo** v znesku gld. 120.—
do katere imajo pravico ubogi
obrtniki meščanskega stanu ali
pa njih vdove.
10. **Jan. Nep. Kovač-ovo** v znesku gld. 151·20
katero je razdeliti med štiri v
Ljubljani bivajoče revne očete
ali vdove matere, ki imajo po
več otrok in ubožstva niso sami
krivi.
11. **Hel. Valentini-jevo** v znesku gld. 84.—
katero je razdeliti med otroke,
rojene v frančiškanski fari v
Ljubljani, ki nimajo starišev in
še niso 15 let stari
12. **Ustanovo za posle** v znesku gld. 50·40
katero je razdeliti med štiri
uboge posle, ki več delati ne
morejo in so na dobrem glasu.

Prošnje za te ustanove vložiti je s potrebnimi prilogi vred pri podpisnem
magistru
do 30. novembra letos
Mestni magistrat ljubljanski dné 29. oktobra 1891.

„Unio catholica“,
 zavod za vzajemno zavarovanje proti škodi
 — na Dunaju, —
I., Bäckerstrasse 14.
 Dopusčen z odlokom visocega ministerstva z dné 28. februarja 1889, št. 2933.
 Zavod zavaruje:
Premično in nepremično premoženje proti škodi po ognju, strelji in razletu.
 Pri tej stroki zavarovanja sojamčijo prve vzajemne zavarovalnice za primeren del vsprejete
 rizike; dalje zavaruje
cerkvene zvonove
 proti prelomu ali razpoku, ter vabi k vdeležbi velečast. župnijske predstojnike in župane.
 Konečno posreduje zavod tudi pri prvih vzajemnih zavarovalnicah
zavarovanje na življenje in proti nezgodam.
 V vseh zavarovalnih zadevah blagovolijo naj se dotični vdeležniki obrniti do **osred-**
njega ravnateljstva ali pa do podpisanega **generalnega zastopa**, katera radovoljno
 pojasnjujeta in na vprašanje točno odgovarjata.
 Po deželi oddajemo zastopništva proti priporočilu dotičnega gospoda župnika.
 Kdor želi prevzeti zastopništvo naše zavarovalnice, naj se obrne z omenjenim
 priporočilom do podpisanega **generalnega zastopa** v Ljubljani.

Ravnateljski svet:
Predsednik:
 Leopold Stöger, stolni dekan sv. Štefana, infulovani
 prelat, Nj. Svet. hišni prelat, namestnik nadkuratorja
 I. avstrijske hranilnice itd.
Ravnateljstva svetniki:
 Czizek Anton, imajtelj menjačnice, borzni svetnik itd.
 Detoma A., veleposestnik.
 Grazer Josip, mešan in trgovec na Dunaju.
 Hostnig Florijan, upravitelj imetja metropolitanske cerkve,
 veleposestnik itd.
 Mracek Josip, generalni tajnik „Krakovske vzajemne
 zavarovalnice“.
 Paletz Emanuel, Njegove Svetosti hišni prelat, dekan
 in župnik v Hütteldorfu itd.
Osrednji ravnatelj:
 Edmund baron Kalbermatten.
Nadzorovalni svet za generalni zastop v
Ljubljani:
 Klun Karol, kanonik in državni poslanec v Ljubljani.
 Kolar Matija, stolni vikar itd. v Ljubljani.
 Glančnik Jarnej dr., odvetnik v Mariboru.
 Mlakar Ivan, dr., semeniški profesor v Mariboru.
 Vošnjak Miha, deželni in državni poslanec v Celji (Mali
 Stajer).

Generalni zastopnik v Ljubljani:
Josip Prosenc.
 (12—11)

Kočija
 na pol pokrita, nova, elegantna in lahka
 na prodaj za 320 gld. pri
Jos. Paulinu
 (1459) 3-1 v Ljubljani (mejnarodna potovalna pisarna).
 št. 20.561

Zahvala.

Prijetna dolžnost mi je zahvaliti se slavnej banki

„Slaviji“,

ki je po umršem mojem možu, zavarovanem pri njej še le od junija 1885, točno in brez vsakega odbitka izplačala kapital 1000 gld.

Z vsem prepričanjem priporočam slavnemu občinstvu vzajemno zavarovalno banko „Slavijo“ v Pragi.

V Ljubljani, dne 26. oktobra 1891.

Marija Ana Vasarhely.

Tomaž Chlan l. r.,
priča.

Josip Chmelař l. r.,
priča. (1)

Sarg-ovo zdravstveno oblastveno preskušeno
zobno čistilno sredstvo

KALODONT.

Dobiva se v lekarnah in parfumerijah itd. kos po 35 kr. (1419) 2

St. 777.

Razglasilo.

(1456) 1

Živinski somnji v Kranju so zopet dovoljeni

vsled odloka c. kr. okrajnega glavarstva v Kranju
z dne 1. novembra t. l., št. 14.488.

Županstvo v Kranju, dne 4. novembra 1891.

„The Mutual“

društvo za zgolj mejsobno zavarovanje
na življenje.

Osnovano leta 1842.

Garancijski zaklad iznaša 762 ²/₃ milijonov frankov.

Dr. M. Chaufon, odvetnik pri državnem sovetu in najvišjem sodišču v Parizu, pravi v svojem, po programu francoske „Académie des sciences morales et politiques“ sestavljenem in od tega zavoda premiranem spisu „Zavarovanje na življenje“:

Pravi napredek v zavarovanju na življenje šteti je, odkar se je ustanovil „The Mutual“, društvo za zavarovanje na življenje. To društvo je zgolj mejsobno in je dandanes največje društvo za zavarovanje na življenje na svetu. Ob času ustanovitve bilo je zavarovanje na življenje še v začetku in zgodovina „Mutual-a“ je zgodovina napredka in končne zmage te institucije. Mejsobno društvo se je tako razvilo, da presega daleč vse druge, še tako napredne naše zavode. Omeniti je tudi še strogo znanstveno metodo, katero si je „Mutual“ priredil itd. itd.

1448 (3—3)

Glavno ravnateljstvo za Avstrijo: Dunaj I., Lobkowitzplatz 13.

Zastopnik za Kranjsko:

ALOJZIJ LENČEK

v Ljubljani, na sr. Jakoba trgu.

Zobni zdravnik iz Berolina
univ. med.

DR. R. JACOBI

Stari trg št. 4, I. nadstropje, v Ljubljani

ordinira od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne;

ob nedeljah od 9. do 11. ure dopoldne. (1413) 10-6

(2) Za uboge ob petkih od 9. do 10. ure dopoldne.

Kristus

naravne velikosti za pokopališče (istega se na željo
pozlati ali naravno pobarva)

20 goldinarjev ceneje

kakor so se take velikosti preje prodajali.

Prevzel sem v tukajšnji tovarni tudi družih litih železnih izdelkov, katere po znižani ceni prodajam.

Anton Klinec.

Dvor pri Žužemberku.

(1450) 3-2

Zobozdravnik Schweiger

nastanil se je

v hôtelu „Pri Maliču“ (Stadt Wien),
II. nadstropje, št. 25—26.

Ordinira vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne ter od
2. do 5. ure popoldne. — Ob nedeljah in praznikih od
9. ure dopoldne do 1 ure dopoldne.

Na razpolago ima najnovejše in najboljše gledé na umetno zobovje,
bodisi posamezno ali skupno. Plombuje votle zobe z najtrpežnejšim in najboljšim
plombovnm sredstvom — zlatom in platino — prednje zobe pa v emailirani
plombi, ki je barvi zob popolnén enaka. (1423) 5

Za dobro izvršitev jamči v vsakem slučaju.

Andr. Druškovič,

trgovec z železnino,

Mestni trg 10, LJUBLJANA, Mestni trg 10,
priporoča svojo bogato zalogo

štedilnikov, nagrobnih križev, kuhinjskega in vsakovrstnega poljedelskega orodja, kovanje za okna in vrata, cementa itd., sploh vsega v to stroko spadajočega blaga. (27)

Fine vodne žage in pile,

za kojih dobroto se jamči, po najnižji ceni.

Dunajska borza.

Dne 7. novembra.

Papirna renta 5%, 16% davka	91 gld. 30 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	91 " "
Zlata renta 4%, davka prosta	108 " 45 "
Papirna renta 5%, davka prosta	100 " 75 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1009 " "
Kred tne akcije, 160 gld.	274 " 50 "
London, 10 funtov strl.	117 " 80 "
Napoleonondor (20 fr.)	9 " 36 "
Cesarski cekini	5 " 60 "
Nemških mark 100	57 " 8 ⁵ / ₁₀ "

Dne 6. novembra.

Ogerska zlata renta 4%	103 gld. 45 kr.
Ogerska papirna renta 5%	109 " 95 "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	134 " 25 "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	146 " "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	181 " 50 "
Zastavna pisma avstr. oar. zem. kred. banke 4%	96 " 25 "
Zastavna pisma	100 " 20 "
Kreditne srečke, 100 gld.	184 " 50 "
St. Genois srečke, 40 gld.	61 " "

Ljubljanske srečke, 20 gld.	20 gld. 50 kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	16 " 60 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	19 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	59 " "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	48 " "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	151 " 40 "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v. 2800	" "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	86 " 75 "
Papirni rubelj	1 " 18 ¹ / ₂ "
Laških lir 100	45 " 50 "

MERCUR

menjarnična delniška
družba na Dunaju,
I., Wollzeile šte. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.

Razna naročila izvrše se najtečeje.

Za nalaganje glavnic priporočamo:

4% gališke propinacijske zadolžnitve.

4 ¹/₂% zastavna pisma peštanske ogerske komercijonalne banke.

4 ¹/₂% komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo.

Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podružnice njene.

Zemljiških srečk dobitkovni listi.

Na leto 4 žrebanja.

Žrebanje že 16. novembra.

Glavni dobitek 45.000 gld. av. velj.

3 komadi le na 30 obrokov à gld. 3—	
5 komadov " " 30 " à gld. 5—	
10 " " 30 " à gld. 10—	